

10 ปี กับประสบการณ์ล้ำค่าด้าน Embedded Systems ในประเทศไทย

>>> พาน มาแล้วกับการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ ESTATE (Embedded Systems Training Alliance for Thai Engineer) ของสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่ได้เดินทางไปฝึกงานด้าน Embedded Systems ณ ประเทศญี่ปุ่น สำหรับท่านนี้ **นายสถาพร สวงวงษ์** ถือได้ว่าเป็นความไฝ่ฝันของเขาเลยที่เดียวสำหรับการเข้าร่วมโครงการ Embedded Systems และต่อจากนี้เขาจะมาเล่าถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากประเทศญี่ปุ่น

ช่วงหนึ่งของชีวิตกับ ESTATE 1

ผมได้มีโอกาสฝึกงานกับบริษัท Profix Inc. Japan ซึ่งเป็นบริษัทขนาดเล็ก **มีสินค้าหลักเป็นอุปกรณ์สำหรับใช้งานในเครื่องจักรสำหรับพิมพ์หนังสือพิมพ์และเขียนซอฟต์แวร์ให้กับบริษัท Citizen ซึ่งเป็นลูกค้าหลัก** และยังมีสายงานด้านอื่นด้วยแต่เป็นส่วนน้อย สาเหตุที่บริษัทญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีขนาดเล็กนั้น จากการสอบถามท่านประธาน คือ Mr.Yamamori ว่าเหตุใดถึงไม่ทำการขยายตลาดหรือผลิตสินค้าใหม่ๆ เพื่อจะได้ขยายกิจการออกไปอีก ก็ได้คำตอบว่างานมีเท่านี้ก็ดูแลไม่ไหวแล้วและก็พอใจกับงานและปริมาณรายได้ที่เป็นอยู่ ซึ่งทำให้ผมรู้สึกถึงความเป็นอยู่ที่พอเพียงจริงๆ ธุรกิจในประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่ก็จะมีลักษณะคล้ายแบบนี้ คือ เป็นธุรกิจเชิงเดี่ยวและจะทำงานหลายปีจนมีชื่อซึ่งคนญี่ปุ่นก็จะสนับสนุนให้บริการกันเองเป็นแนวคิดที่น่าเอาอย่างแต่ไม่รู้จะใช้ได้ผลกับประเทศไทยแค่ไหน

เป้าหมายหลักของการไปฝึกงานครั้งนี้ คือ **ต้องการเรียนรู้แนวคิดและวิธีการทำงานของคนญี่ปุ่น หรือหวังจะได้พบกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และมีโอกาสได้ทดลองทำงานจริงๆ** ซึ่งนับว่าโชคดีที่ผมได้มีโอกาสได้ทำงานกับสินค้าของบริษัท แม้ผมจะรับผิดชอบสินค้าเพียงชนิดเดียวและได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พัฒนาเพียงส่วนเล็กๆ ส่วนเดียวของสินค้านั้นก็สามารถสร้างความภูมิใจเล็กๆ ให้กับตัวเองได้ว่า

เราได้มีโอกาสสร้างผลงานในประเทศญี่ปุ่นและผลงานของเราก็จะถูกใช้ร่วมกับโรงงานผลิตเครื่องจักรชั้นนำของญี่ปุ่นด้วย สิ่งที่ผมได้เรียนรู้ระหว่างฝึกงานนี้ ผมจะขอลำเอียงถึงเฉพาะส่วนที่เป็นทางด้านเทคนิคเท่านั้นในส่วนของการเรียนภาษาญี่ปุ่นนั้น ผมถือว่าเป็นเรื่องพื้นฐานอยู่แล้ว งานหลักๆ ของผมสามารถแบ่งเป็นช่วงคร่าวๆ ได้ดังนี้

ช่วงเรียนรู้ (ใช้เวลา 3 เดือน)

- เรียนรู้การใช้งานและสร้าง Windows Embedded Systems (ระบบคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่ใช้ Windows เป็นระบบปฏิบัติการ)
- เรียนรู้การใช้งานและสร้าง Linux Embedded Systems (ระบบคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่ใช้ Linux เป็นระบบปฏิบัติการ)
- ทบทวนการเขียนโปรแกรม โดยทางบริษัท Profix ได้มอบหมายให้ผมเขียนโปรแกรมสำหรับทดสอบสินค้าของบริษัทที่มีชื่อว่า PDLOG System (เป็นเครื่องที่ใช้งานในเครื่องจักรสำหรับโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ของญี่ปุ่น)

ช่วงปฏิบัติงานจริง (ใช้เวลา 6 เดือน)

- ทดสอบเครื่อง PDLOG ด้วยโปรแกรมที่เขียนขึ้น เป็นการทดสอบจริงก่อนส่งมอบให้แก่ลูกค้า
- ปรับปรุงสินค้าของบริษัท ที่มีชื่อว่า PDLOG และ PRC (เครื่องสำหรับพิมพ์ฉลากจัดส่งหนังสือพิมพ์) โดยผมได้รับมอบหมายให้ปรับปรุง

version ของระบบปฏิบัติการ Linux ที่ใช้อยู่เดิมและเพิ่มส่วน web interface เข้าไปในระบบเพื่อสะดวกในการดูแลระบบ พร้อมกับจัดทำเอกสารวิธีการติดตั้งระบบใหม่ดังกล่าว

- ทดสอบการทำงานของระบบและได้มีโอกาสติดตั้งและทดลองใช้งานจริงกับเครื่องจักรของบริษัท ichiro ซึ่งเป็นบริษัทผลิตเครื่องจักรสำหรับโรงพิมพ์ชั้นนำแห่งหนึ่งของญี่ปุ่น

ช่วงหนึ่งของการทำงานร่วมกับคนญี่ปุ่น

สิ่งสำคัญที่ใช้ในการทำงานร่วมกับคนญี่ปุ่นนั้น ผมคงมีความเห็นเหมือนกับหลายๆ ท่านว่า **เรื่องภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด** เพราะคนญี่ปุ่นนั้นจะไม่ถนัดพูดภาษาต่างชาติ (ข้อมูลจาก AOTS) สิ่งต่อมา คือ **ความขยันและความตั้งใจรับภาระฝึกงานก็เป็นสิ่งที่คนญี่ปุ่นให้ความสำคัญมากอีกอย่างหนึ่ง** แม้ว่าระเบียบของการฝึกงานนั้นจะไม่อนุญาตให้ผู้ฝึกงานกลับบ้านดึกได้ก็ตาม แต่ผู้ฝึกงานก็ควรแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการทำงานให้มากที่สุด

สิ่งที่ส่งเสริมการฝึกงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาษาและความขยันก็คือ **ความช่างพูด ความสนทนสนมและมีความมีน้ำใจ** ซึ่งก็เป็นเรื่องปกติของสังคมทั่วไป การเข้าสังคมเป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะเราไม่สามารถฝึกงานคนเดียวได้ โดยรับงานมาแล้วก็นั่งทำอย่างเดียวโดยไม่พูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเลย คุณอาจจะได้รับความรู้ในงานแต่คุณอาจจะไม่ได้ความรู้นอกเหนือจากนั้นอีก การเป็นคนช่างพูดนั้นนอกเหนือจากเป็นการฝึกภาษาไปในตัวแล้วยังเป็นการสร้างความรู้สึกดีๆ ต่อคนสอนงาน หัวหน้างานและคนอื่นๆ ในบริษัทให้มีมากขึ้นด้วย เรื่องของความสนทนสนมก็เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิตในแต่ละวัน เพราะเราจะรู้เรื่องอื่นๆ ที่นอกเหนือจากความรู้ทั่วไปก็เพราะความสนทนสนมนี้แหละ

ในสังคมญี่ปุ่นจะมีคำศัพท์เกี่ยวกับระดับความสนทนสนมอยู่ 2 คำ คือ **คนใน** และ **คนนอก** คำว่าคนในนั้นมีความหมายหลักๆ ว่าเป็นความรู้สึกที่คนญี่ปุ่นมีต่อคนญี่ปุ่นด้วยกันหรือเป็นคนที่ยึดเหนี่ยวกันมาก การเป็นคนในนั้นมีประโยชน์ในการติดต่อประสานงาน การพูดคุยทางธุรกิจ เพราะไม่ต้องพูดกันมากก็สามารถเข้าใจกันได้ ส่วนคำว่าคนนอกนั้นมีความหมายเหมือนเป็นแขก ลูกค้า หรือชาวต่างชาติ ซึ่งคนญี่ปุ่นก็จะปฏิบัติกับคนนอกอีกรูปแบบ จะออกไปทางให้เกียรติและประนีประนอมมากกว่าคนใน ดังนั้น **การพยายามสร้างความสนทนสนมกับคนญี่ปุ่นนั้นก็สิ่งสำคัญ แม้จะไม่สามารถเป็นคนในได้อย่างสมบูรณ์แบบก็ขอให้ช่วยเข้าไปให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ต่างๆ**

ส่วนความมีน้ำใจนั้นถือว่าเป็นของแถมเพราะความมีน้ำใจนั้นจะทำให้เราดูดีขึ้นทันที แม้ว่าเรื่องที่เราช่วยเหลือเขาเหล่านั้นจะเล็กน้อยก็ตาม จากประสบการณ์ตรงที่ผมสัมผัสมา การมีน้ำใจเพียงเล็กน้อยก็สร้างความประทับใจให้คนญี่ปุ่นได้มากที่สุดและสิ่งที่ย้อนกลับมาหาเราก็จะเป็นน้ำใจจากคนญี่ปุ่นเช่นกัน

สิ่งที่ได้รับจากการมาฝึกงานในครั้งนี้ นอกเหนือจาก**ความรู้ทางเทคนิค การได้ท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ และการได้สัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่แบบญี่ปุ่นแล้ว ประโยชน์อื่นๆ ที่ได้รับส่วนใหญจะเป็นแนวคิด** หรือปรัชญาในการทำงานที่เกิดจากการได้พูดคุยเสียเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น คำแนะนำของท่านประธาน Mr.Yamamori กล่าวว่า **“การที่คุณจะทำสินค้าให้ขายได้คุณจะต้องหาความแตกต่างและสร้างมันออกมาให้ทำงานให้ดีให้ได้ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับสินค้า”** ซึ่งก็ทำให้ผมเกิดแรงบันดาลใจที่จะผลิตสินค้าของตัวเองให้ได้ หรือคำแนะนำจากผู้จัดการฝ่ายวิจัยและพัฒนา Mr.Haari กล่าวว่า **“โปรแกรมที่คุณว่าทำงานดีอยู่แล้ว ถ้าลองมองในรูปแบบภาษา Assembly แล้วลองสร้างมันขึ้นมาใหม่ด้วยภาษา Assembly บางครั้งเราอาจจะได้โปรแกรมที่ทำงานเร็วกว่าเดิมเป็น 10 เท่า”** นี่ก็เป็นกระตุ้นให้ผมมีความละเอียดและรอบคอบในการทำงานมากขึ้น เป็น**ต้นหรือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่นเองก็มีรูปแบบที่น่าสนใจ เช่น การขึ้นบันไดเลื่อนก็จะแบ่งช่องคนที่ต้องการยืนเฉยๆ จะอยู่ด้านซ้ายและคนที่ต้องการเดินขึ้นจะอยู่ด้านขวา** ซึ่งผมก็ไม่ทราบว่าเขาปลูกฝังพฤติกรรมนี้ได้อย่างไร ถ้ามองจากคนนอกอาจจะดูเหมือนต้องมีการมีระเบียบมากน่ารำคาญ แต่พอทุกอย่างถูกทำเป็นนิสัยแล้ว เราก็จะไม่รู้สึกรำคาญ แต่จะรู้สึกถึงความสะดวก มีเจตนาชัดเจน แม้จะเป็นเพียงบันไดเลื่อนตัวเดียวก็ตาม นี่เป็นเพียงบางส่วนที่ได้จากการฝึกงานครั้งนี้ ทำให้ผมเห็นลักษณะการทำงานของคนญี่ปุ่นเป็นคนที่มีความละเอียดทางความคิด ทำให้ทราบว่าเขาเจริญได้อย่างไร แม้ว่าเมื่อก่อน ญี่ปุ่นอาจจะเคยผลิตสินค้าเลียนแบบประเทศตะวันตก แต่การเลียนแบบนั้นเป็นการเลียนแบบแบบต่อยอดไม่ใช่เลียนแบบเพียงอย่างเดียว แต่ได้มีการใส่วัฒนธรรมและความคิดของตัวเองลงไปด้วย จึงทำให้ญี่ปุ่นกลายเป็นผู้นำทางด้านอุตสาหกรรม เช่นทุกวันนี้

